

Jak odpovědně nakupovat?

Mgr. Miloslav Kolenatý

Fakulta životního prostředí, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně

Konference EVVO, Litomyšl, 5.10.2022

První kvízová otázka

- v roce 1900 bylo na planetě 1,5 miliard lidí
- dnes žije na Zemi ... 8 (7,98) miliard lidí
- v roce 2050 se předpokládá 10 miliard lidí

Jaký počet lidí je pro planetu udržitelný?

A. 2 miliardy

B. 4 miliardy

C. 6 miliard

Environmentální / ekologická krize?

Znečišťování životního prostředí

Změny klimatu / globální oteplování

Ubývání přírodních zdrojů

Produkce odpadů

Ztráta biodiverzity

Odlesňování

Růst měst a zhoršování lidského zdraví

Proč odpovědně nakupovat?

You are what you read.

You are what you eat.

You are what you... BUY!

Proč odpovědně nakupovat?

Každá každý výrobek nebo služba,
kterou nakupujeme,
má určitý (většinou negativní) vliv
na životní prostředí.

→ The power of the purse!

→ Wear your values!

→ Buy the change you want to see.

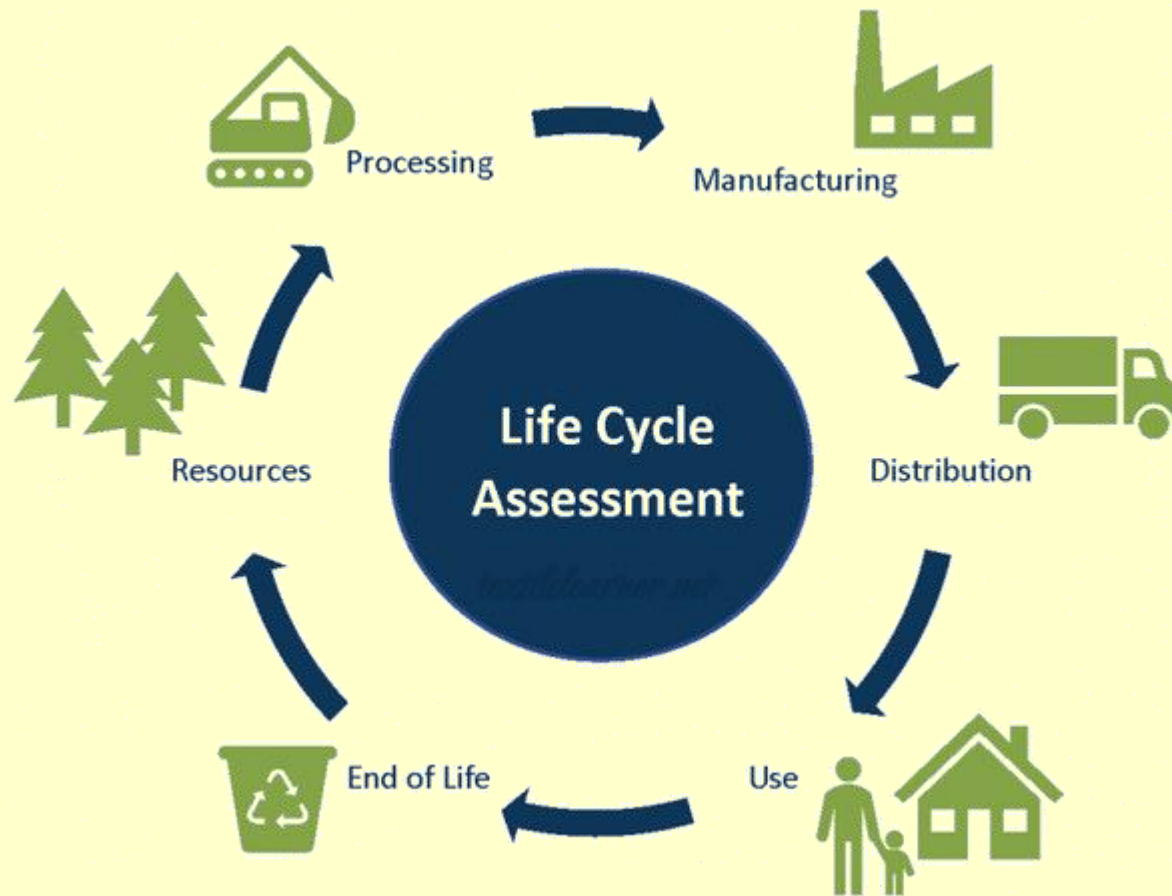
Podle čeho se lidé rozhodují při vybírání a nakupování zboží?

- cena
- vzhled / design
- kvalita
- značka / brand
- materiál
- reference / recenze

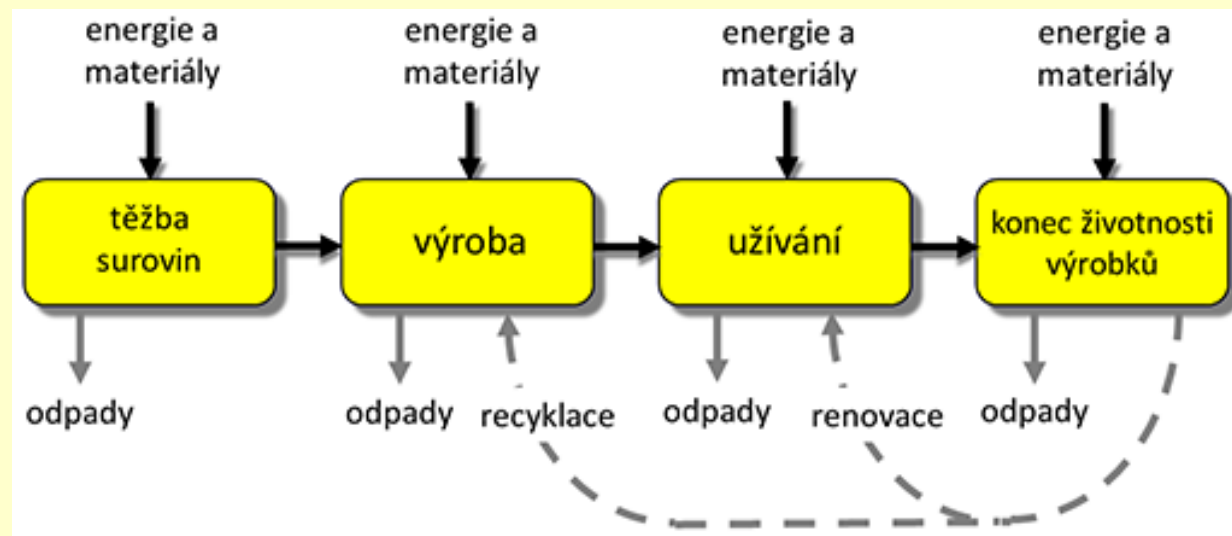
**Jaké jsou ekologické dopady
konkrétního zboží?**

LCA...?

Jaké jsou ekologické dopady konkrétního zboží?

Jaké jsou ekologické dopady konkrétního zboží?

Jaké jsou ekologické dopady konkrétního zboží?

**Musíme zvážit
celý životní cyklus produktu
– od získávání surovin přes výrobu,
dopravu, používání až po likvidaci
poté, co výrobek dosloužil.**

https://www.youtube.com/watch?v=jid2A7ldc_8

Jaké jsou sociální dopady konkrétního zboží?

Desatero odpovědného / ekologicky šetrného nakupování

1. Refuse/reduce, reuse, recycle

- kupujeme jen to, co potřebujeme
- funkční věci necháváme dosloužit
- kupujeme výrobky na více použití,
které dlouho vydrží
- nepotřebných a nefunkčních věcí se zbavujeme tak, aby je mohl využít
ještě někdo jiný

1. Refuse/reduce, reuse, recycle

2. Preferujeme biologicky rozložitelné, recyklované a recyklovatelné materiály

- dáváme přednost výrobkům (včetně jejich obalů), které jsou biologicky rozložitelné nebo alespoň recyklovatelné**
- upřednostňujeme výrobky (a obaly) z recyklovaných materiálů (např. papíru)**

3. Čím méně obalů, tím lépe

- optimální jsou obaly vratné a znovu použitelné, opětovně naplnitelné
- nevhodné jsou obaly na jedno použití

Druhá kvízová otázka

Kolik odpadu vyprodukuje ročně běžný občan v zemích EU?

A. 200 kg

B. 500 kg

C. 800 kg

4. Výrobky s co nejnižším obsahem látek poškozujících životní prostředí a lidské zdraví

- výrobky obsahujících jedy, organická rozpouštědla a další látky, které se uvolňují do prostředí, akumulují se v tělesných tkáních a jsou těžko odbouratelné
- plasty → mikroplasty

HOŘLAVÉ LÁTKY

LÁTKY NEBEZPEČNÉ
PRO ZDRAVÍ

LÁTKY NEBEZPEČNÉ
PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

VÝBUŠNÉ LÁTKY

DRÁŽDIVÉ LÁTKY

PLYNY POD TLAKEM

TOXICKÉ LÁTKY

KOROZIVNÍ A ŽÍRAVÉ
LÁTKY

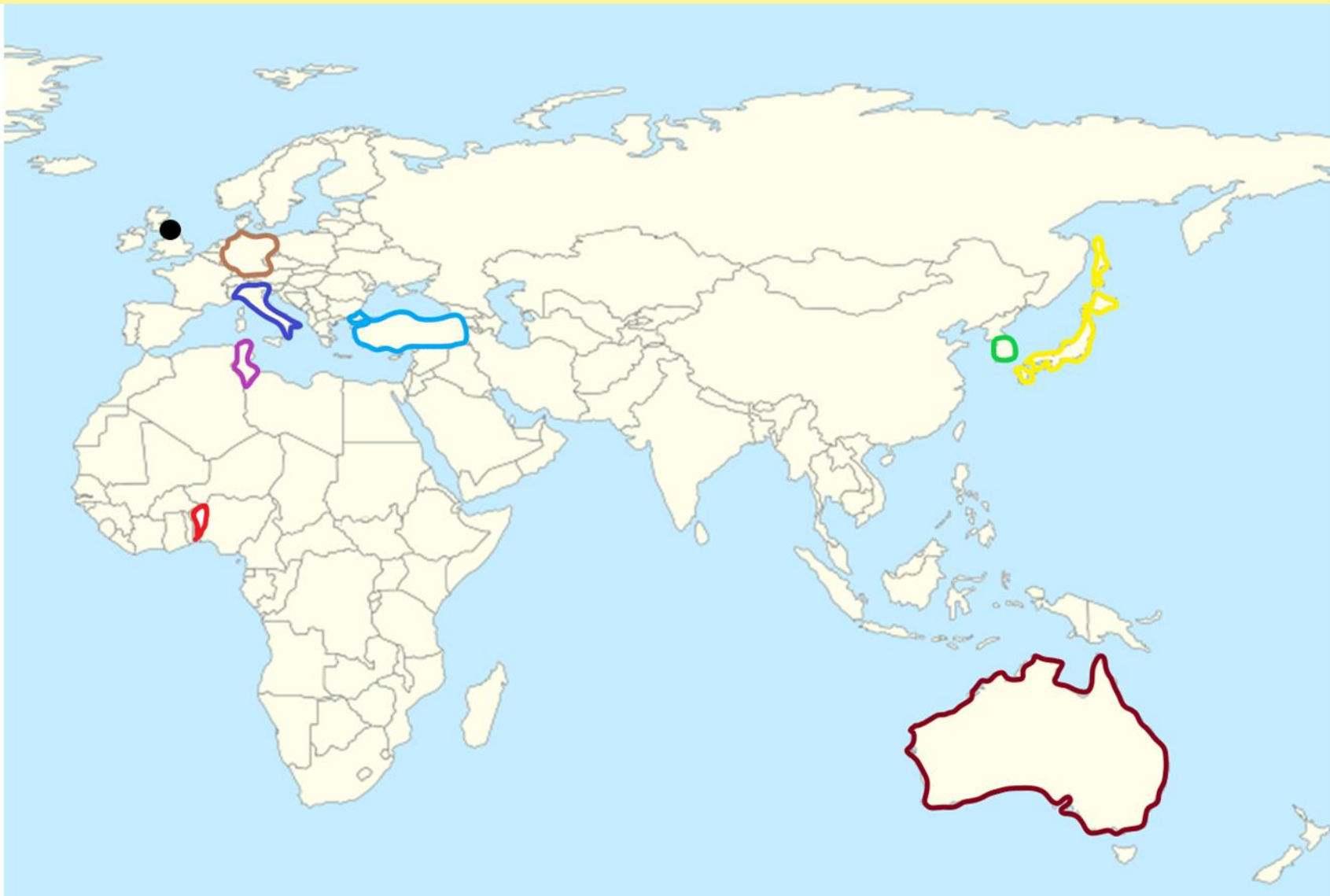
OXIDUJÍCÍ LÁTKY

5. Lokální výrobky a služby

- podporujeme místní živnostníky a tím i prosperitu regionu
- snižujeme nutnost dálkové (většinou silniční) dopravy – šetříme tak ovzduší, vodu, silnice, pohonné hmoty a v konečném důsledku i zdraví a lidské životy

Třetí kvízová otázka – cesta 1 džín

• Celkový počet zemí?	• 12 zemí
• Celková vzdálenost?	• 65 tisíc km
• Litry vody (1 džíny)	• 50 tisíc litrů
• Kilogramy pesticidů (1 džíny)	• 1 kg
• Počet prodaných kusů (ročně)	• 1 miliarda

Továrna, kde se šije
Továrna, kde se vyrábí látka (denim)
Pěstování bavlny

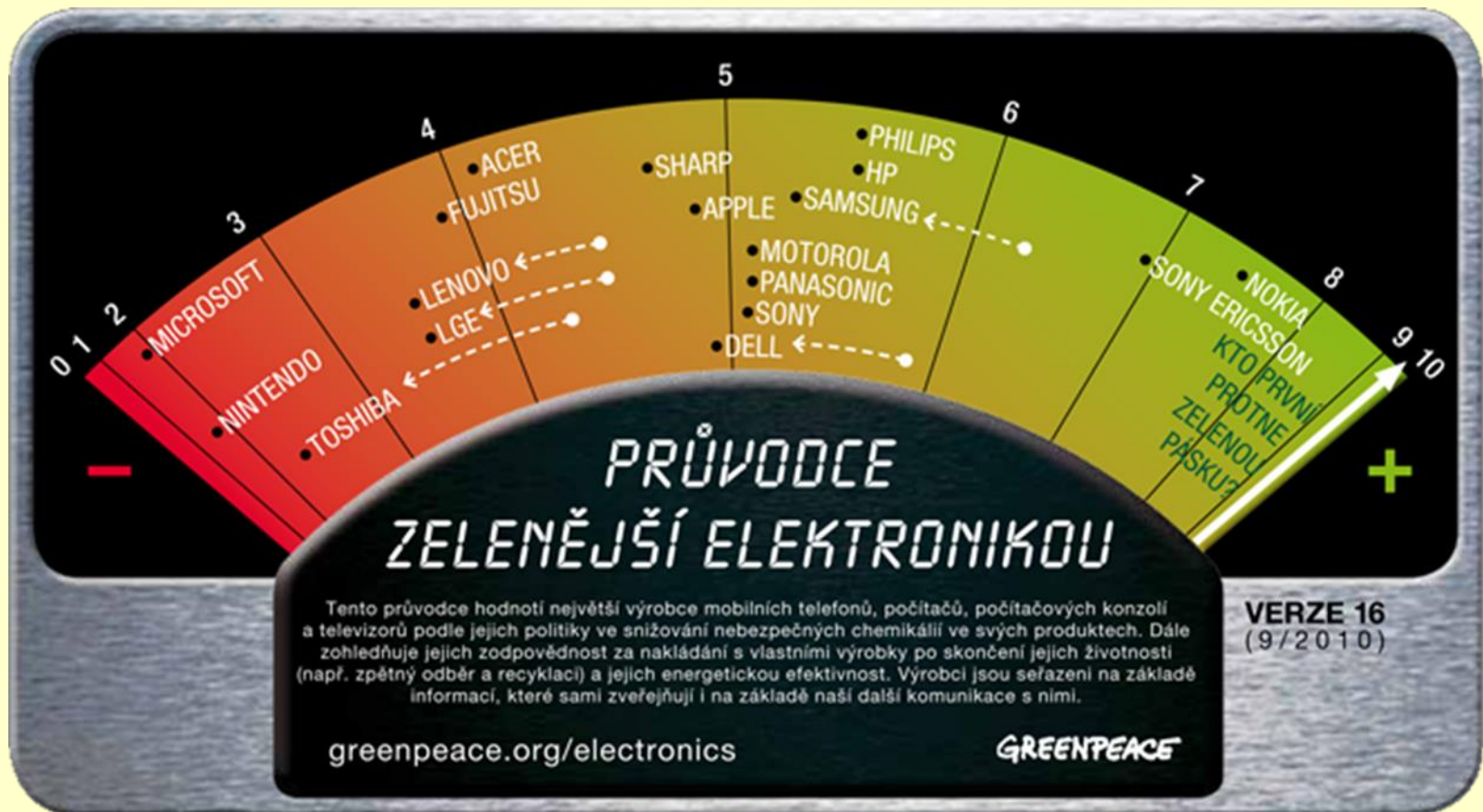
Výroba nití (polyester)
Výroba látky na kapsy
Těžba mědi a zinku na knoflíky

Výroba barviva (indigo)
Zoubky pro zipy

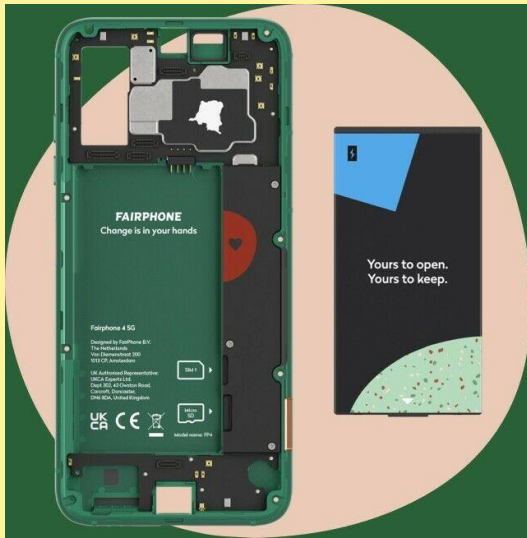
6. Výrobky šetřící zdroje/energii

6. Výrobky šetřící zdroje/energii

6. Výrobky šetřící zdroje/energii

7. Sociální rovina – kdo a za kolik zboží vyrobil?

- preferujeme výrobky firem zodpovědných vůči svým zaměstnancům
- odmítáme dětskou práci (250 miliónů dětí, hlavně v Asii a Africe...)
 - upřednostníme výrobky či služby chráněných dílen či obdobných organizací se sociálním programem

7. Sociální rovina – kdo a za kolik zboží vyrobil?

Fast fashion

8. Produkty z ekologického zemědělství a šetrně obhospodařovaných lesů

9. Výrobky spravedlivého obchodu „Fair Trade“

Spravedlivý obchod (Fair Trade) zaručuje šetrný management území a spravedlivý výtěžek lidem v rozvojových zemích.

To se týká hlavně těch produktů, které nejsou „zblízka“, ale přesto je nezbytně potřebujeme. (???)

10. Výrobky označené ekologickou značkou

„Ekologicky šetrný výrobek“

Česká republika

„The Flower“

Evropská unie

„Der Blaue Engel“

Německo

„Severská labuť“

Skandinávie

Problematické typy produktů:

- potraviny
- kosmetika / barvy a laky
- nábytek / produkty ze dřeva
 - hračky
 - oblečení
 - dětské pleny
- menstruační potřeby
 - květiny
- vánoční dárky!!!

Užitečné zdroje:

Hnutí DUHA
místní skupina Olomouc

Jak ekologicky nakupovat?

Hnutí DUHA Olomouc, listopad 2008

NEKUP TO!

O ENVIRONMENTÁLNĚ ŠETRNÉM NAKUPOVÁNÍ

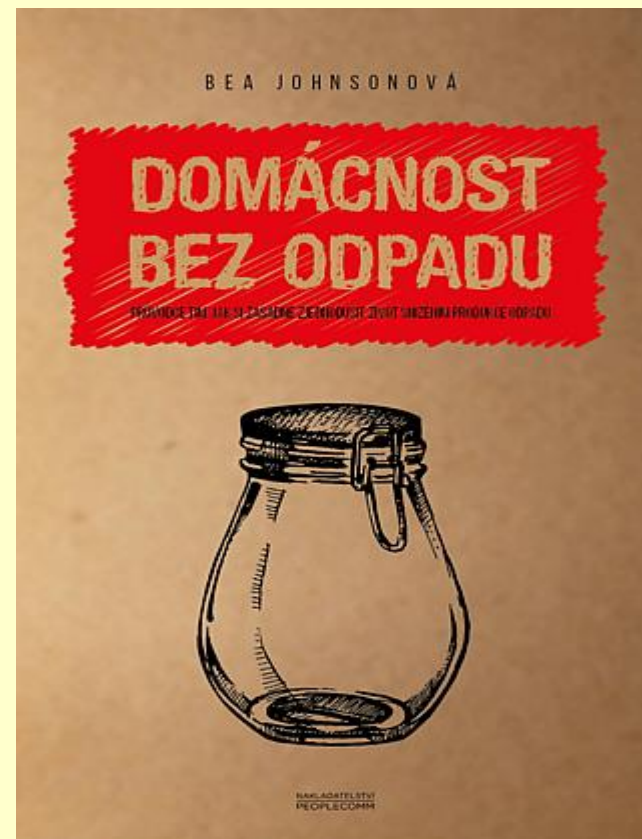
veronica
EKOLOGICKÝ INSTITUT

Užitečné zdroje:

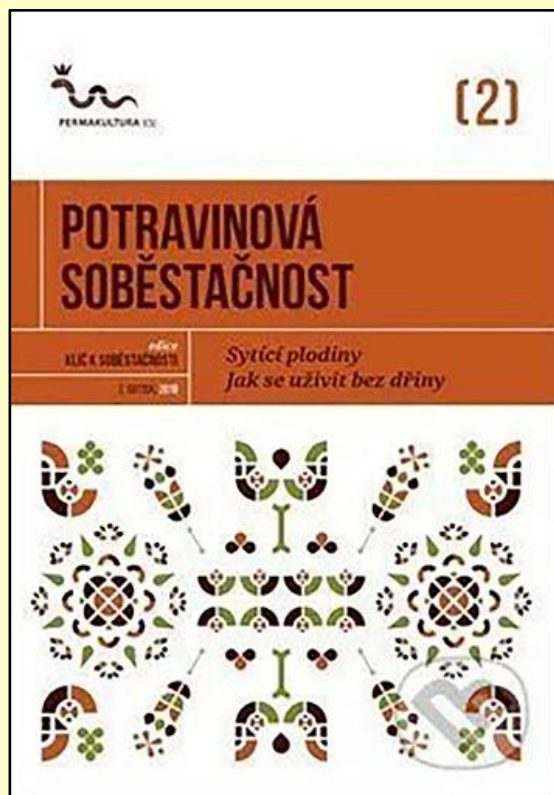

MOJMÍR VLAŠÍN, PETR LEDVINA, ALEŠ MÁCHAL

DESATERO DOMÁČÍ EKOLOGIE

Užitečné zdroje:

Děkuji za pozornost...